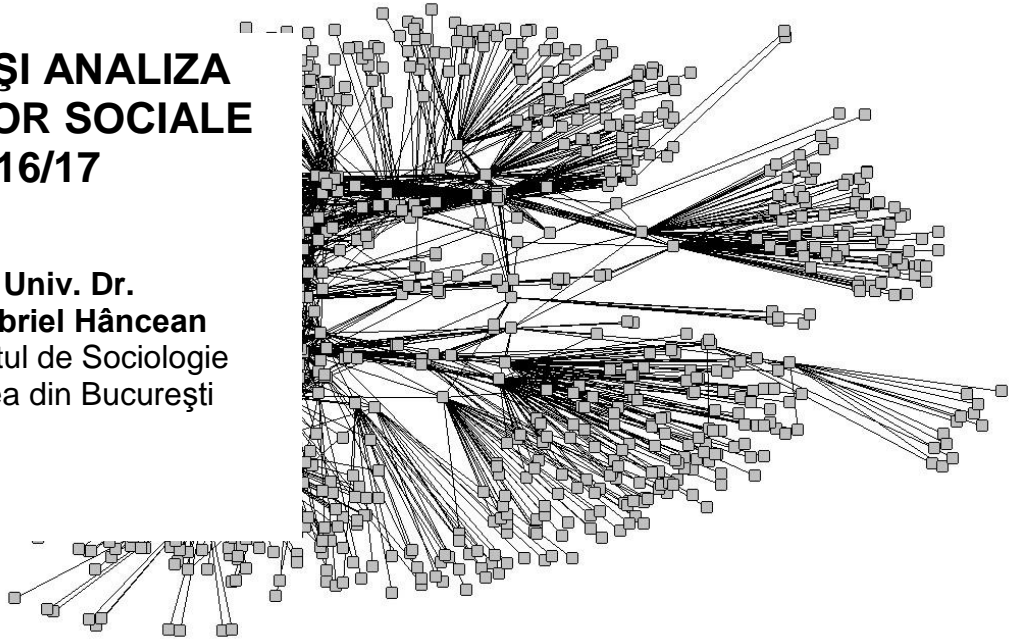

TEORIA ȘI ANALIZA REȚELELOR SOCIALE 2016/17

Conf. Univ. Dr.
Marian-Gabriel Hâncean
Departamentul de Sociologie
Universitatea din București

CLICK === > <https://sites.google.com/site/orghive/cursuri/retele-sociale>

Descriere curs

Context general. Scop si obiective

Analiza sociologică urmează o traiectorie din ce în ce mai evidentă: nu mai este reductibilă doar la studiul indivizilor și grupurilor sau organizațiilor, ci și al indivizilor în rețele și al rețelelor de organizații; nu numai în cuprinderea spațiilor efective ale vieții cotidiene, ci și în cea tot mai extinsă a spațiilor virtuale (e.g. Facebook, WhatsApp, e-mail, discussion groups, virtual worlds etc.). Unii sociologi, cum ar fi Castells, consideră chiar că societățile contemporane sunt mai ales societăți de tip rețea.

Cum să descoperi configurări ale vieții individuale în rețele și ale organizațiilor într-o societate cu multiple rețele este o întrebare de interes pentru orice sociolog contemporan.

Acest curs, de nivel introductiv, își propune să familiarizeze studenții cu principalele teorii și concepte aferente domeniului de studiu al rețelelor sociale (prin tranferul de cunoaștere realizat la curs) și să le faciliteze dezvoltarea de aptitudini și competențe de analiză a rețelelor sociale (prin aplicațiile realizate în cadrul întâlnirilor de seminar).

Cursul abordează atât într-o manieră teoretic-academică, cât și într-o manieră aplicativ-practică diverse probleme și fenomene specifice rețelelor sociale, cu impact direct asupra comportamentului individual și organizațional (e.g. circulația resurselor în societate și organizații, găsirea unui loc de muncă, promovarea în companii, apariția rețelelor informale în organizații, funcțiile sociale ale bârfei la locul de muncă, circulația inovațiilor, bolilor și tendințele vestimentare, schimburile sociale formale și informale, înșelătoria și cooperarea între indivizi,

succesul în afaceri, destructurarea rețelelor teroriste, criminalitatea și comportamentul pe internet, răspândirea obezității și a fumatului etc.).

La finalul cursului este de așteptat ca studenții să poată proiecta studii de analiză a rețelelor sociale (i.e. elaborare de instrumente de colectare de date; realizare design de cercetare; analiză date relaționale; testare de ipoteze etc.).

Cunostinte necesare pentru inscrierea la aceasta disciplina

Studenții care doresc să opteze pentru această disciplină trebuie să dețină cunoștințe de bază, minimale, de sociologie generală.

Evaluare și notare

Nota la această disciplină se obține în urma evaluării a trei componente. Prima componentă face referire la frecventarea cursurilor și seminariilor. Studenții care participă la toate cursurile și seminariile vor obține 20%. Acest procent din nota finală se acordă direct proportional cu participarea la cursuri și seminarii. De exemplu, studenții care participă la jumătate din întâlnirile de curs și seminar obțin 10% din nota finală. De asemenea, 30% din nota finală se acordă în urma rezolvării exercițiilor de seminar, în timpul semestrului. Restul de 50% din nota finală se obține în urma evaluării proiectului de final de semetru. Studenții au posibilitatea de a alege între două tipuri de proiecte. Astfel, (a) fie aleg să realizeze o lucrare pe una dintre temele discutate la curs sau seminar, (b) fie aleg să realizeze un material video în care prezintă modul în care o anumită teorie din domeniul rețelelor sociale poate fi aplicată pentru a explica fenomene din realitatea socială.

Prezență	20%
Exerciții de seminar	30%
Proiect final	50%

Teme de curs

Tema #1: Dezvoltarea istorică a domeniului de studiu al rețelelor sociale

Analiza pre-modernă a rețelelor sociale
Principalele scoli de studiu al rețelelor sociale
Rețelele sociale: metodă, metaforă, teorie

Tema #2: Concepte fundamentale în studiul rețelelor sociale

Diade, triade, interacțiuni, legături, relații și rețele
Rețele uni- și bi-modale
Rețele și ego-rețele
Centralitate și putere
Conectivitate și poduri
Drumuri, cărări și circuite
Structuri și sub-structuri de rețea
Poziție și echivalență structurală

Tema #3: Statistica rețelelor sociale

Date relaționale și date de tip atribut
Statistica relațională descriptivă și inferențială
Colectare, analiză și interpretare de date relaționale
Măsurare și eroare
Pachete software de analiză statistică și vizualizare a rețelelor sociale

Tema #4: Clase de teorii în domeniul rețelelor sociale

Arhitecturi și fluxuri de resurse
Antecedente și consecințe structurale
Tradiția capitalului social și tradiția omogenității sociale

Tema #5: Puterea legăturilor slabe și puterea legăturilor tari

Circulația informațiilor la nivel micro-social
Stabilitatea structurilor sociale organizaționale informale
Utilitatea legăturilor redundante

Tema #6: Argumentul găurilor structurale

Avantaje structurale și capital uman
Coeziune și tertius gaudens

Tema #7: Emergența rețelelor intraorganizaționale

Structuri organizaționale formale și informale
Organizația ca sistem de cunoaștere

Tema #8: Comportamentul politic în organizații

Consecințele rețelelor sociale
Bârfă și zvon
Promovare în carieră și putere organizațională
Performanța individuală și de grup în organizații

Tema #9: Contagiune și difuzie în rețele

Circulația inovației
Circulația bolilor și virusilor
Tendințe în moda vestimentară

Tema #10: Problema Lumii Mici și structura societății

Distanța și cercuri sociale
Lumea actorilor și lumea afacerilor,
Lumea științei și co-autoratele (Legea lui Matei)

Tema #11: Rețele sociale de schimb

Schimburi sociale
Reputație și încredere
Cooperare, blatism și înșelătorie

Tema #12: Rețele inter-organizaționale

Alianțe și cooperare strategică
"Fața intunecată" a capitalului social
Viața economică din spatele rețelelor (embeddedness)

Tema #13: Rețele sociale pe piața muncii

Recrutarea prin recomandări
Triadele simmeliene
PCR (Pile, Cunoștințe, Relații) vs Piața rece: Factori care influențează nivelul salariilor

Tema #14: Teme de cercetare actuale în domeniul rețelelor sociale

Comportamentul individual în comunitățile on-line și off-line: de la sat la internet
Fragmentarea rețelelor negre (teroriste)
Criminalitate economică: coalițiile ilegale de firme
Rețele statice și dinamice
Rețele sociale, rețele în lumea animalelor și rețele de obiecte

Tema #15: Practica cercetării relaționale

Cercetarea rețelelor sociale în spațiul academic
Cercetarea rețelelor sociale în spațiul public
Cercetarea rețelelor în organizațiile de business
Etica cercetării relaționale: confidențialitate și non-anonimitate

Teme de seminar

Tema #1: Metodele și tehnicile de culegere a datelor specifice analizei de rețea

Strategii de culegere a datelor relaționale
Colectarea datelor prin interviu, chestionar, observație, experiment
Exerciții aplicative de construcție și structurare a bazelor de date
Folosirea instrumentelor web pentru a colecta date relaționale (Google Drive)

Tema #2: Utilizarea pachetelor software de analiză relațională

Modalități practice de manipulare a datelor în UCINET
Modalități de vizualizare a rețelelor social folosind EgoNet și visone

Tema #3: Rețele statice

Construirea și vizualizarea rețelelor statice
Cultivarea intuiției și a potențialului de interpretare prin discutarea unor studii de caz

Tema #4: Rețele dinamice

Evoluția rețelelor în timp: construirea și vizualizarea rețelelor dinamice
Cultivarea intuiției și a potențialului de interpretare prin discutarea unor studii de caz

Tema #5: Statistica relațională descriptivă

Masuratori descriptive la nivelul rețelelor
Masuratori descriptive la nivelul nodurilor

Tema #6: Statistica relațională inferențială

Quadratic Assignment Procedure

Tema #7: Construcția rapoartelor de cercetare și etica raportării rezultatelor

Aplicarea eticii în raportarea rezultatelor

Rezultate

La finalul acestui curs, este de așteptat ca studenții să dețină cunoștințele teoretice și abilitățile necesare care să le permită să răspundă la următorul set de întrebări:

- Cum s-a dezvoltat studiul rețelelor sociale?
- Care sunt noțiunile de bază în studiul rețelelor sociale?
- Cum analizăm și vizualizăm rețelele sociale?
- Care sunt principalele teorii ale rețelelor sociale?
- Cât de puternice sunt rețelele în viața individuală?
- Ce avantaje poate genera poziția ocupată în structura de rețea?
- Cum apar rețelele la locul de muncă?
- Ce impact au rețelele asupra performanței în organizații?
- Cum circulă informația prin rețele?
- De ce poate fi 'mică' lumea socială?
- Cum ne afectează comportamentul poziția în rețele?
- De ce unele companii prosperă, iar altele eșuează?
- De ce obținerea unui loc de muncă bine plătit este determinată de rețele?
- Care sunt cele mai recente teme de cercetare în domeniu?
- Ce implică analiza rețelelor sociale ca serviciu de cercetare?

De asemenea, este de așteptat ca studenții să dobândească cunoștințele și abilitățile necesare care să le permită desfășurarea propriilor proiecte de cercetare din perspectiva sau în domeniul rețelelor sociale.

Bibliografie minimală

Hâncean, Marian-Gabriel (2014) Rețelele sociale. Teorie, metodologie și aplicații. Iași: Polirom (suport de curs).

Vlăsceanu, Lazăr, Marian-Gabriel Hâncean, Cătălin Lazăr (2014) Rețele sociale pentru administrația publică. București: UEFISCDI (manual)

Freeman, Linton C. (2004) The Development of Social Network Analysis. Vancouver: Empirical Press.

Scott, John (2000) 'Social Network Analysis: A Handbook',
<http://www.analytictech.com/mb119/tableof.htm> (8 octombrie 2016)

Alte precizări

Informații suplimentare sunt disponibile pe pagina de web a cursului care poate fi accesată de pe link-ul disponibil pe <https://sites.google.com/site/orghive/cursuri/retele-sociale>

Reguli de conduită

În temeiul Legii Educației Naționale 1/2011, a legislației secundare și a Cartei Universității din București:

(1) În timpul desfășurării întâlnirilor de curs și seminar sunt total interzise comportamentele discriminatorii de orice fel (e.g. discriminare pe criterii de sex, etnie, rasă, vârstă, naționalitate, religie, apartenență la anumite grupuri etc.). Sunt interzise comportamentele de natură fascistă sau xenofobă, comportamentele care aduc atingere demnității umane și care generează disconforturi emoționale de lungă durată.

(2) Este interzisă participarea la orele de curs și seminar a studenților care: a) au consumat băuturi alcoolice sau diverse tipuri de substanțe interzise de legislația în vigoare; b) se află sub un tratament medicamentos ce-i pune în imposibilitatea de a participa în mod normal la ore. În plus, este interzis atât consumul de droguri, alcool sau tutun în timpul cursurilor și seminariilor, cât și orice alt tip de comportament care pune în pericol desfășurarea în bune condiții a actului educațional.

(3) Este interzisă înregistrarea pe suport audio și/sau video a prelegerilor de curs și a activităților de seminar, fără obținerea în prealabil a acordului explicit din partea titularului de curs și titularului de seminar.

(4) Participarea la întâlnirile de curs și seminar a prietenilor, rudelor sau a cunoștințelor este posibilă doar cu acordul explicit al titularului de curs și al titularului de seminar.

(5) Este interzisă diseminarea pe internet și pe orice alte canale a documentelor (în format electronic sau print) transmise în timpul semestrului la această disciplină, de către titularii de curs și seminar (e.g. prelegeri de curs/seminar, manuscrise etc.).

Încălcarea regulilor de mai sus atrage după sine persoanelor în cauză interzicerea accesului la întâlnirile de curs și seminar *sine die*.

Persoanele care prezintă disabilități fizice ce le impun asigurarea unei anumite infrastructuri sunt rugate să ia legătura cu titularii de curs și seminar.

Premii speciale

În cadrul întâlnirilor de curs studenții care se remarcă printr-o participare activă și care fac dovada faptului că au parcurs bibliografia recomandată pentru fiecare temă de curs pot primi ca premiu special cel puțin o carte de specialitate.

Contact

Studenții pot lua contact cu mine folosind adresa ghancean@gmail.com. Întâlnirile față în față, din afara orelor de curs, se stabilesc doar prin programare prealabilă pe email.